

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

STROMOVÁ 1, 813 30 BRATISLAVA

M A T U R I T A 2 0 0 8

EXTERNÁ ČASŤ

UKRAJINSKÝ JAZYK

úroveň **B**

kód testu: 4640

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU.**

- Test obsahuje **64 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **90 minút**.
- Pri riešení úloh budete striedavo používať dva typy odpovedových hárkov.
Do odpovedového hárka č. 1 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s výberom odpovede. Pri týchto úlohách vyberte správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna. Správnu odpoveď zaznačte krížikom do príslušného políčka odpovedového hárka.
Do odpovedového hárka č. 2 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s krátkou odpoveďou. Pri týchto úlohách správnu odpoveď napíšete do príslušného riadka odpovedového hárka. Úlohu s krátkou odpoveďou tvorí jedno alebo niekoľko slov.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- **Píšte čitateľne. Pri použití tlačeneho písma rozlišujte veľké a malé písmená.**
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**
- **Pracujte rýchlo, ale sústreďte sa.**

Želáme vám veľa úspechov

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn

ЗРАЗОК № 1

12 букетів квітів та оплески

Вже традиційно перед виступом на сцені Снинського будинку культури учасники Фестивалю духовної пісні беруть участь у богослужінні в церквах. Першими цього року в суботу порадував учасників богослужіння Хор кафедрального православного собору св. князя Олександра Невського з Пряшева, Хор Пресвятої Богородиці з орябини та Хор кафедрального греко-католицького собору св. Іоанна Хрестителя з Пряшева. У Зубному виступив Хор св. Василя Великого з Меджилаборець, у Пихнях – Хор православного храму Святої Трійці із Свидника. У Снині та в Рунині виступали гості з України, Хор кафедрального греко-католицького собору з Ужгорода та Камерний хор Мукачівського православного собору.

Такий великий огляд духовного хорового співу був приемним як для слухачів, так для його учасників. Він свідчить про високий рівень окремих виступів. **Тому хочеться вірити, що в наступних зустрічах у Снині глядачі знову стануть свідками концерту, складеного з найкращих перлин духовної пісні.**

З газети „Нове життя“

01 Наведений текст публіцистичного стилю належить до групи жанрів

- (A) інформаційних.
- (B) аналітичних.
- (C) критичних.
- (D) політичних.

02 Перше речення тексту

- (A) просте непоширене.
- (B) просте поширене.
- (C) складнопідрядне.
- (D) складносурядне.

03 Ступені порівняння прикметника **високий** правильно утворені у варіанті

- (A) висок, найвисок.
- (B) високіший, найвисокіший.
- (C) височенький, височенькіший.
- (D) вищий, найвищий.

04 Слово **традиційно** є

- (A) іменник.
- (B) прикметник.
- (C) прислівник.
- (D) прийменник.

05 Слово **букет** є дорівнює словацькому

- (A) kus.
- (B) kytica.
- (C) druh.
- (D) stuha.

06 Пригадайте правила написання великої літери. У котрих **двох словах** із тексту слід писати **велику літеру**?

07 Якою частиною мови є слово **він**?

08 Знайдіть **підмет** в останньому виділеному реченні.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

ЗРАЗОК № 2

Сидить **батько** кінець стола,
 На руки схилився;
 Не дивиться на світ божий:
 Тяжко зажурився.
 Коло його стара мати
 Сидить на ослоні,
 За сльозами ледве-ледве
 Вимовляє доні:
 „Що **весілля**, доню моя?
 А де ж твоя **пара**?
 Де **світилки з друженьками**,
Старости, бояри?
 В Московщині, доню моя!

Іди ж їх шукати,
 Та не кажи добрим людям,
 Що є в тебе мати...
 Доню моя, доню моя,
 Цвіте мій рожевий!
Як ягідку, як пташечку,
 Кохала, ростила
 На лишенько... Доню моя.
 Що ти наробила?:
 Оддячила!: Іди ж, шукай
 У Москві **свекрухи**...
Іди, доню, найди її,
Найди, привітайся,
Будь щаслива в чужих людях,
До нас не вертайся!

09 Автором уривка з поеми „Катерина“ є

- (A) Т. Шевченко.
- (B) О. Павлович.
- (C) В. І. Франко.
- (D) І. Вагилевич.

10 Наскрізною **темою** у поемі проходить:

- (A) глибокий зв'язок із народною творчістю
- (B) мотив самотності
- (C) мотив ображеного, зганьбленого материнства
- (D) мотив вселюдськості

11 Батько й матір

- (A) прощають вчинок доньки.
- (B) виганяють доньку з дому за порушення моральних норм.
- (C) вирішують виховати її дитину.
- (D) кличуть доньку додому.

12 Розв'язка сюжету поеми така:

- (A) Катерина зустрічає Івана і вони одружуються.
- (B) Батько зустрічається із сином.
- (C) Син Катерини вертається до діда й бабусі.
- (D) Катерина-покритка кінчає життя самогубством.

13 Слова **весілля, пара, світилки з друженьками, старости, бояри** належать до лексики

- (A) професійної.
- (B) офіційно-ділової.
- (C) весільної.
- (D) дитячої.

14 Як називається **вид тропу** у словах **як ягідку, як пташечку**?

15 Визначіть **тип** останнього виділеного **речення** за будовою.

16 Слово **свекруха** перекладіть словацькою мовою.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

ЗРАЗОК № 3

ІЛЬКО ЛЕПЕЙ
Драма на дві дії
(Уривки)

Гуцульська хата, багатше обладнана. За столом сидить грубий батько і їсть м'ясо, розриваючи його руками.

Приходить Ілько.

Ілько: Слава Йсусу Христу, няню!

Батько: Повіки слава царю небесному во висотах! Що доброго приніс?

Ілько: Доброго? Гм... Та де би те добро взялося в цьому світі? Бог не дає, а багатії також...

Батько: На Бога не нарікай, ані на багатіїв. Доброго треба руками і розумом здобувати!

Ілько: А де робота? Хіба я не для роботи маю ці руки?

Батько: Мабуть ні. Казав тобі, просив тебе, як сина: оженися з порядною, маючою, але ти - ні. Для тебе лише Марічка була найкраща і найдорожча, а в неї що виженив? Ані стільки, що заєць перескочить! А тут, бачиш, роботи нема і свого також нічого, до чого б можна прикласти руки, то обнімайтеся і надалі!

Ілько: Няню, перестаньте вже з тими докорами. Майже п'ять років, і все одно і те саме повторюєте...

Батько: Буду і сто років повторювати!

Ілько: То ви не любили маму?

Батько: Бись знав: ні! Ані мама мене не любила. Але мама мала землю, худобину, принесла щось до хати, доложила до мого, а потім і любов знайшлася... Що з любові, коли жертви нічого? І нащо та любов? Без любові можна жити, але без куска хліба, без молока та іншого добра не проживеш!

Ілько: Ну, добре вже, добре! Я знаю, що будете далі говорити. Та я не через те прийшов. Няню, будьте хоч тепер няньом і дідом, добрим свекром... добрим чоловіком і християнином: допоможіть нам! Дайте трохи вівсяної муки, трохи картоплі, хоч за шапку, трохи молочка... Мала Марічка вмирає від голоду... Присягаю вам, що відроблю п'ять раз стільки!

Батько: Може, така воля божа... Маленькій там, у раю, буде краше...

17 Автором наведеного зразка з твору „Ілько Лепей“ є

- (A) Віктор Гайний.
- (B) Іван Франко.
- (C) Іван-Гриць Дуда.
- (D) Карпенко Карий.

18 Авторські пояснення у тексті драматичного твору називаються

- (A) легенди.
- (B) резюме.
- (C) ремарки.
- (D) рецензії.

19 Мова героїв у наведеному зразку називається

- (A) непряма мова.
- (B) пряма мова.
- (C) авторська мова.
- (D) чужа мова.

20 Основою кожного драматичного твору є

- (A) картина.
- (B) композиція.
- (C) кросворд.
- (D) конфлікт.

21 До якого літературного роду належить твір „Ілько Лепей“?

- (A) до драми
- (B) до епосу
- (C) до лірики
- (D) до есе

22 Назвіть основні жанри драматичних творів.

23 Як називаються персонажі драматичних творів?

24 Яке ім'я мала Ількова жінка?

ЗРАЗОК № 4

Дніпро (поетичні назви Дніпр, Славута, Славутич) – **найбільша** за довжиною і площею басейну ріка в Україні і третя в Європі.

Довжина в природному стані 2285 км; після збудування каскаду водосховищ, що в багатьох місцях випрямили фарватер, довжина становить 2175 км, площа басейну 504 тисячі км². Дніпро бере початок на Валдайській височині з невеликого болота.

У верхів'ї тече неширокою заплавою, яка нижче розширюється до 12 км. Головні притоки: Прип'ять, Рось, Інгулець, Десна, Ворскла, Оріль. Головна частина стоку ріки – близько 85 % – формується перед Києвом. За багаторічний період об'єм річного стоку коливався від 22,6 до 96 км³, багаторічний стік у гирлі становив у середньому 52,4 км³.

На ділянці від Дніпропетровська до Запоріжжя були відомі Дніпрові пороги – виходи гранітів, гнейсів та інших порід. Після збудування Дніпрогесу пороги заповнені.

(3 енциклопедії)

25 **Найбільша** за довжиною **ріка** в Україні називається

- (A) Дніпро.
- (B) Лабе.
- (C) Вісла.
- (D) Ужгород.

26 **Довжина** ріки в природному стані

(A) 2985 км.	(B) 2686 км.
(C) 2285 км.	(D) 2123 км.

27 Ріка бере свій **початок**

- (A) на Валдайській височині.
- (B) на Київській височині.
- (C) на Дніпропетровській височині.
- (D) на Запорізькій височині.

28 Головні притоки Дніпра

- (A) Уж, Ужгород, Рось, Інгулець Десна.
- (B) Ворскла, Оріль, Вісла, Лабе.
- (C) Дунай, Прип'ять, Рось, Інгулець.
- (D) Прип'ять, Рось, Інгулець, Десна, Ворскла, Оріль.

29 Жанрами наукового стилю є

- (A) діалог, подяка, скарга.
- (B) фейлетон, інтерв'ю, репортаж.
- (C) монографія, роздум, рецензія.
- (D) байка, ода, роман.

30 Назвіть тип виділеного складнопідрядного речення.

31 Запишіть числівник **12** кілометрів словом.

32 Утворіть **антонім** до слова **найбільша**.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

ЗРАЗОК № 5

.....

Яшко Оксани,
 учениці **9-го** класу,
 1993 р. народження, українка

Яшко Оксана навчається в ОШ-інтернат м. Гуменне з 1998 року. До навчання ставиться сумлінно. Активна на уроках, постійно виконує домашні завдання та доручення вчителя. Легко справляється з завданнями творчого характеру.

Виявляє підвищений інтерес до математики та малювання. Брала участь у конкурсі „Макс“, де нагороджена грамотою.

За час навчання у школі зарекомендувала себе як лідер класу. На її рахунок – активна робота в ланці юних книголюбів: Оксана зорганізувала учнів свого класу на допомогу бібліотекарям в шкільній акції „Живи, **книго!**“

Уважний і чуйний товариш, у дружбі відповідальна. Має свою думку і вміє її висловити. Вимоглива до себе, користується повагою серед товаришів. Має достатній фізичний, інтелектуальний та емоційний рівень розвитку.

.....видано для подання у...

Директор ОШ
 (підпис)

33 Стиль наведеного документа

- (A) науковий.
- (B) діловий.
- (C) публіцистичний.
- (D) художній.

34 Іменник **книго** є у відмінку

- (A) називному.
- (B) родовому.
- (C) кличному.
- (D) орудному.

35 У **лапки** беруться

- (A) ім'я та прізвища людей, географічні назви.
- (B) назви сторін світу, астрономічні назви.
- (C) назви держав, назви вулиць.
- (D) цитати, назви художніх творів, газет, журналів.

36 Визначіть правильний варіант написання числівника **9**.

- (A) дев'ять
- (B) дев'ят
- (C) девьять
- (D) дев'ять

37 Встановіть тип **документа**, який подано у зразку.

- (A) характеристика
- (B) автобіографія
- (C) заява
- (D) протокол

38 Розшифруйте абрєвіатуру **ЄС**.

39 Випишіть всі **прислівники** з тексту.

40 З виписаних прислівників утворіть **прикметники**.

Test pokračuje na nasledujúcej strane

ЗРАЗОК № 6

Найогидніші очі порожні,
Найгрізніше мовчить гроза,
Найнікчемніші дурні вельможні,
Найпідліша брехлива сльоза.

Найпрекрасніша мати щаслива,
Найсолодші кохані вуста,
Найчистіша душа незрадлива,
Найскладніша людина проста.

Але правди в брехні не розмішуй,
Не ганьби все підряд без пуття,
Бо на світі той наймудріший,
Хто найдужче любить життя.

В. Симоненко

41 **Василь Симоненко** жив і творив у

- (A) XVIII ст.
- (B) XIX ст.
- (C) XX ст.
- (D) XXI ст.

42 Він **належить** до українських поетів

- (A) „п'ятидесятників“.
- (B) „шестидесятників“.
- (C) „семидесятників“.
- (D) „вісімдесятників“.

43 В. Симоненко написав **збірку поезій**

- (A) „Два кольори“.
- (B) „Лебеді материнства“.
- (C) „Вінки сонетів“.
- (D) „Чорнобильська мадонна“.

44 **Римування** наведеної поезії

- (A) парне (aabb).
- (B) перехресне (abab).
- (C) оповите (abba).
- (D) непарне (aaaa).

45 Як називається **повторення** на початку віршових рядків, строф або речень однакових чи співзвучних слів?

- (A) аналогія
- (B) афоризм
- (C) антитеза
- (D) анафора

46 Скільки **строф** має наведений вірш?

47 Випишіть **прийменники** з останньої строфи вірша.

48 Як пишеться частка **не з діссловом**?

Test pokračuje na nasledujúcej strane

ЗРАЗОК № 7

Надворі стемніло. Спускалася ніч на землю, утихомирювала людські клопоти, руки й думки. Полягали спати. Чіпка лежав мовчки, хоч і не спав. Думки цілим роєм окрилили його голову. Перелітали вони з самого малку – аж до сьогодні; назирнули кожную пригоду життя його, гарячили кров, мутили розум. „Скрізь неправда... скрізь!“ – шептав він. „Куди **не глянь**, де **не кинь** – усюди кривда та й кривда!... **Живеш, нудишся, трапиш** силу, волю, щоб куди **заховатися** від неї, **втекти** від неї; **плутаєшся** в темряві, **падаєш**, знову **встаєш**, знову **простуєш**, знову **падаєш**... **не вхопиш** тропи, куди **йти**; **не знаходиш** місця, де б **прихилитися**... Сказано: великий світ, та нема де **дітися**!... Коли б можна, увесь би цей світ **виполонив**, а **виростив** новий... Тоді б, може, й правда **настала**!...“

49 Роман Панаса Мирного, у якому діють персонажі Чіпка, Галя, Мотря, Грицько та інші, називається

- (A) „Лихі люди“.
- (B) „Хіба режуть воли, як ясла повні?“
- (C) „Подоріжжя од Полтави до Гадячого“.
- (D) „Повія“.

50 Псевдонім Панас Мирний належить

- (A) Панасу Рудченку.
- (B) Івану Тобілевичу.
- (C) Івану Білику.
- (D) Миколі Фітільову.

51 Наведений роман є

- (A) історичний.
- (B) соціально-психологічний.
- (C) роман виховання.
- (D) пригодницький.

52 Тема роману

- (A) інтелігенція і народ.
- (B) трагедія жінки в умовах буржуазного суспільства виховання.
- (C) зображення життя і боротьби українського селянства проти соціального гноблення.
- (D) старе і молоде покоління.

53 За **метою висловлення** перше речення зразка (Надворі стемніло.) є

- (A) розповідне.
- (B) питальне.
- (C) спонукальне.
- (D) окличне.

54 Знайдіть **однорідні додатки** у тексті.

55 Як називається **роздум персонажа** над своїм життям у художньому творі?

56 Якою **частиною мови** є виділені слова?

Test pokračuje na nasledujúcej strane

ЗРАЗОК № 8

Люблю **рідну** мову, **чарівну** і **ясну**,
Немов солов'їні світання;
Її мелодійність співучо-прекрасну,
Мов рідних дібров шумування...

Люблю рідну мову, **чарівну** і **ясну**,
І **ніжну**, мов трав колихання...
Її гармонійність чудово-прекрасну,
І **свіжу**, мов вітру дихання...

57 Українськими поетами Східної Словаччини є

- (A) І. Мацинський, С. Гостиняк, М. Дробняк, С. Макара.
- (B) І. Ірлявський, І. Колос, О. Ольжич, О. Теліга.
- (C) Ю. Боролич, С. Ганущин, І. Яцканин, Є. Бісс.
- (D) В. Стусь, Л. Костенко, В. Симоненко, Д. Павличко.

58 Автором наведених поетичних рядків є

- (A) І. Галайда.
- (B) І. Яцканин.
- (C) С. Макара.
- (D) Г. Коцур.

59 Словосполучення **немов солов'їні світання, мов рідних дібров шумування, мов трав колихання, мов вітру дихання**, є

- (A) епітети.
- (B) зменшено-пестливі слова.
- (C) порівняння.
- (D) алегорія.

60 Побудова художнього твору, розміщення його складових частин, порядок розгортання подій і розстановка персонажів є

- (A) контекст.
- (B) кульмінація.
- (C) композиція.
- (D) компонент.

61 Хто з українських поетів написав збірку „Букет“?

- (A) Іван Мацинський
- (B) Степан Гостиняк
- (C) Федір Лазорик
- (D) Йосиф Збіглей

62 Якою збіркою розпочав свою творчість Василь Дацей?

63 Про які зустрічі розповідає Василь Дацей в однойменній повісті і збірці „Зелена обручка“?

64 Хто написав романи „Райдуги“ та „Далини“?

Koniec testu

Kľúč správnych odpovedí k úlohám s výberom odpovede v teste z ukrajinského jazyka a literatúry – riadny termín MS

Číslo úlohy	Úroveň B
	test 4640
01	A
02	B
03	D
04	C
05	B
9	A
10	C
11	B
12	D
13	C
17	C
18	C
19	B
20	D
21	A
25	A
26	C
27	A
28	D
29	C
33	B
34	C
35	D
36	D
37	A
41	C
42	B
43	B
44	B
45	D
49	B
50	A
51	B
52	C
53	A
57	A
58	C
59	C
60	C
61	B

Ключ справных ответов к задачам с кратким ответом в тесте з украинского языка а литературы – рядный термин MS

Číslo úlohy	Úroveň B
	test 4640
06	Орябини, Свидника
07	займенник
08	глядачі
14	порівняння
15	просте поширене речення з однорідним присудком
16	svokra
22	драма, комедія, трагедія
23	дійові особи
24	Марічка
30	складнопідрядне означальне речення
31	дванадцять
32	найменша
38	Європейський Союз
39	сумлінно, постійно, легко
40	сумлінний, постійний, легкий
46	три
47	в, без, на
48	окремо
54	клопоти, руки й думки
55	внутрішній монолог
56	дієслова
62	„Ми і наші знайомі“
63	Про зустрічі молодих людей на бригадах у Німеччині.
64	Михайло Дробняк